

सङ्ख्यासु लिङ्गभेदः saGkhyAsu liGgabhEdaH

एकः मार्जरः अस्ति EkaH mArjAraH asti

एकं पुस्तकम् अस्ति Ekam̄ pustakam asti

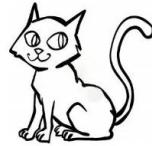

एका कुञ्जिका अस्ति EkA kuJcikA asti

एका दर्वी अस्ति EkA darvI asti

सङ्ख्यासु लिङ्गभेदः saGkhyAsu liGgabhEdaH

मार्जरद्वयम् अस्ति
द्वौ मार्जरौ स्तः: mArjAradvayam asti
dvau mArjArau staH

पुस्तकद्वयम् अस्ति
द्वे पुस्तके स्तः: pustakadvayam asti
dve pustake staH

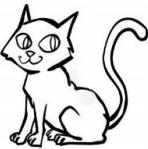

कुञ्चिकाद्वयम् अस्ति
द्वे कुञ्चिके स्तः: kuJcikAdvayam asti
dve kuncike staH

दर्वीद्वयम् अस्ति
द्वे दर्व्यौ स्तः: kuJcikAdvayam asti
dve darvyau staH

सङ्ख्यासु लिङ्गभेदः saGkhyAsu liGgabhEdaH

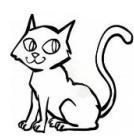
मार्जारत्रयम् अस्ति mArjAratrayam asti
त्रयः मार्जाराः सन्ति trayaH mArjArAH santi

पुस्तकत्रयम् अस्ति pustakatrayam asti
त्रीणि पुस्तकानि सन्ति trINi pustakAni santi

कुञ्चिकात्रयम् अस्ति kuncikAtrayam asti
तिस्रः कुञ्चिकाः सन्ति tisraH kuJcikAH

दर्वीत्रयम् अस्ति darvItrayam asti
तिस्रः दर्व्यः सन्ति tisraH darvyah santi

सङ्ख्यासु लिङ्गन्८. saUkilyAsu nGabiHedaH

मार्जरिचतुष्टयम् अस्ति mArjAracatuShTayam asti
चत्वारः मार्जरा: सन्ति catvAraH mArjArAH santi

पुस्तकचतुष्टयम् अस्ति pustakacatuShTayam asti
चत्वारि पुस्तकानि सन्ति catvAri pustakAni santi

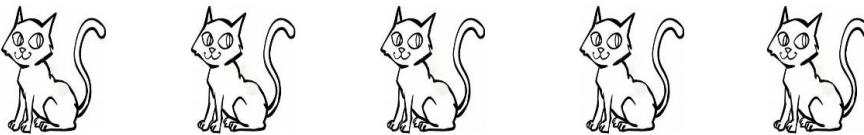

कुञ्चिकाचतुष्टयम् अस्ति kuncikAcatuShTayam asti
चतस्रः कुञ्चिकाः सन्ति catasraH kuJcikAH santi

दर्वीचतुष्टयम् अस्ति darvIcatuShTayam asti
चतस्रः दर्व्यः सन्ति catasraH darvyah santi

सङ्ख्यासु लिङ्गभेदः saGkhyAsu liGgabhEdaH

पञ्च मार्जरा: सन्ति paJca mArjArAH santi

पञ्च पुस्तकानि सन्ति paJca pustakAni santi

पञ्च कुञ्चिकाः सन्ति paJca kuJcikAH santi

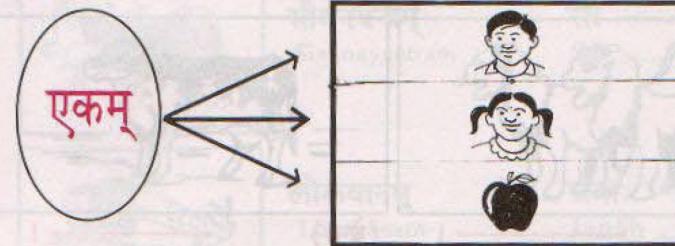
पञ्च दर्व्यः सन्ति paJca darvyaH santi

एकम्, द्वे, त्रीणि, चत्वारि - इत्येतासां लिङ्गभेदः अस्ति ।

तदनन्तरं लिङ्गभेदः नास्ति । Ekam, Dve, Trīni, Catvāri - Ityetāsām

liṅgabhedah asti. Tadanantaram liṅgabhedah nāsti.

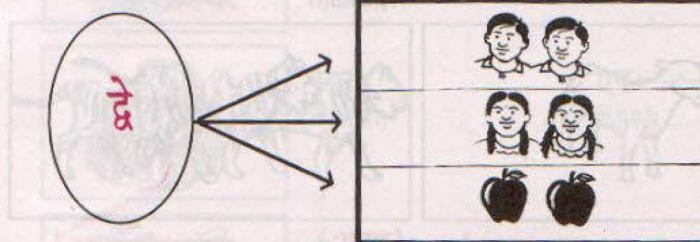
यथा -

एकः बालकः Ekah bālakah

एका बालिका Ekā bālikā

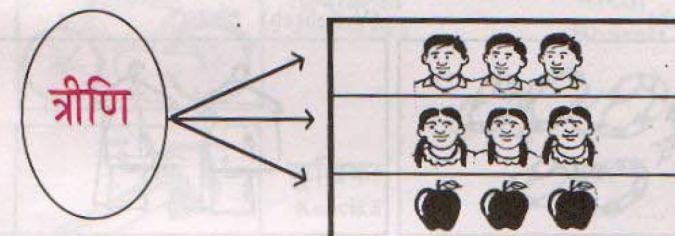
एकं फलम् Ekam phalam

बालकद्वयम् Bālakadvayam

बालिकाद्वयम् Bālikādvayam

फलद्वयम् Phaladvayam

त्रयः बालकाः Trayah bālakāḥ

तिस्रः बालिकाः Tisrah bālikāḥ

त्रीणि फलानि Trīni phalāni

चत्वारि

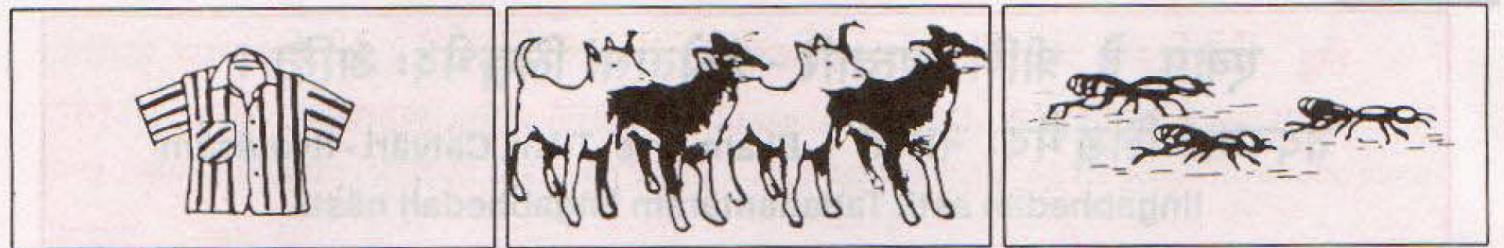

चत्वारः बालकाः Catvārah bālakāḥ
चतस्रः बालिकाः Catasrah bālikāḥ
चत्वारि फलानि Catvāri phalāni

पञ्च

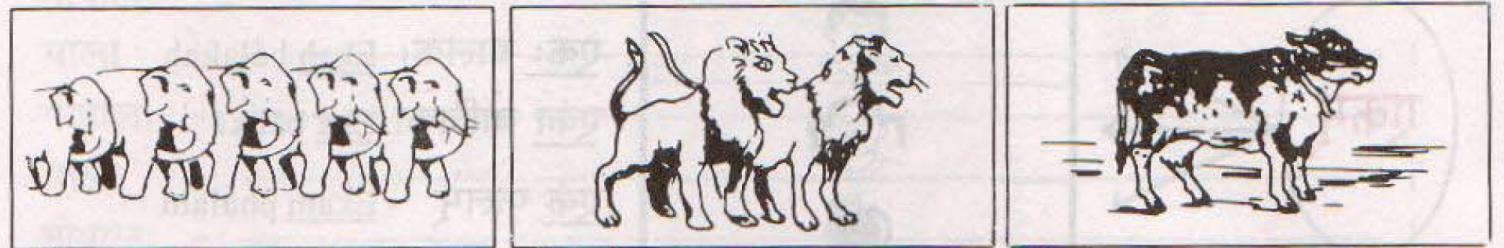
पञ्च बालकाः Pañca bālakāḥ
पञ्च बालिकाः Pañca bālikāḥ
पञ्च फलानि Pañca phalāni

(युतकम्) ————— |
(Yutakam)

(शुनकः) ————— |
(Śunakah)

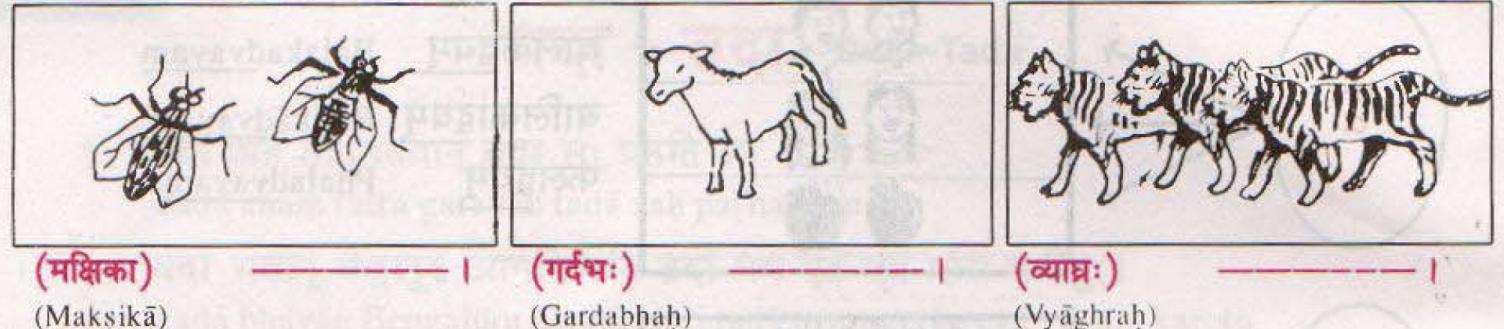
(पिपीलिका) ————— |
(Pipīlikā)

(गजः) ————— |
(Gajah)

(सिंहः) ————— |
(Simhah)

(धेनुः) ————— |
(Dhenuh)

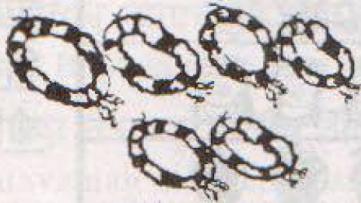
(मक्षिका) ————— |
(Makṣikā)

(गर्दभः) ————— |
(Gardabhaḥ)

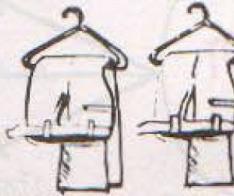
(व्याघ्रः) ————— |
(Vyāghrah)

(अर्धोरुकम्) ————— |
(Ardhorukam)

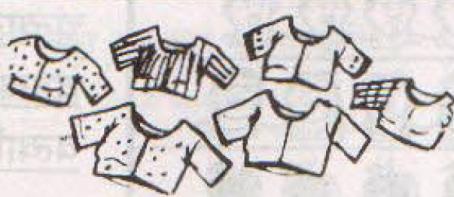
(माला) ————— |
(Mālā)

(ऊरुकम्) ————— |
(Ūrukam)

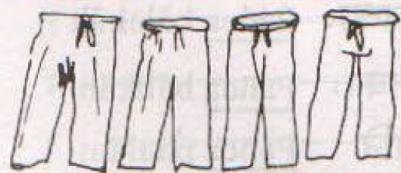
(गृहगोषिका) ————— |
(Gṛhagodhikā)

(चोलः) ————— |
(Colah)

(शाटिका) ————— |
(Śāṭikā)

(पादांशुकम्) ————— |
(Pādāṁśukam)

(शिरस्त्रम्) ————— |
(Śirastram)

(अन्तर्युतकम्) ————— |
(Antaryutakam)

1. अधोलिखितवाक्यानां भाषान्तरं करोतु adhOlikhitavAkyAnAm bhAShAntaram karOtu (Translate the sentences given below)
- All the boys live together. सर्वे बालकाः एकत्र वसन्ति ।
 - That room is very messy. सः प्रकोष्ठः बहु-अव्यवस्थितः अस्ति ।
 - Rama, Lakshmana and Sita go to the forest. रामः लक्ष्मणः सीता च वनं गच्छन्ति ।
 - The three guNAs are sattva, rajas and tamas. गुणत्रयम् अस्ति - सत्त्वं रजः तमः च ।
 - There are 3 red flowers in her blue flower vase but there are only 2 yellow flowers in my white flower vase. तस्याः नील-पुष्पाधान्यां रक्त-पुष्पत्रयं अस्ति किन्तु मम श्वेत-पुष्पाधान्यां पीत-पुष्पद्वयम् अस्ति ।
 - In my home there are three bedrooms, 3 bathrooms, a kitchen, a *pooja* room, a laundry room and a living room. मम गृहे शयन-प्रकोष्ठत्रयं, शौचालयत्रयं, एका पाकशाला, एकं पूजागृहं, एका वस्त्रधावनशाला, एकः मुख्यप्रकोष्ठः च सन्ति ।

1. “कति” शब्दं प्रयुज्य प्रश्नवाक्यानि लिखन्तु । । वाक्यानाम् उचित-उत्तरम् अपि ददतु । “kati” shabdam prayujya prashnavAkyAni likhantu | vAkyAnAm ucita-uttaram api dadatu | (Write questions using word “kati”. Kindly provide appropriate answers)
- 1 - अग्निशलाका (matchstick) - ज्वलति (burn) कति अग्निशलाका: ज्वलन्ति ? एका अग्निशलाका ज्वलति |
 - 3 - मयूरी (Peahen) - नृत्यति (dance) कति मयूर्यः नृत्यन्ति ? मयूरीत्रयं नृत्यति |
 - 4 - गात्रम् (limb)- सीदति (weaken) कति गात्राणि सीदन्ति ? गात्रचतुष्टयं सीदति |
 - अत्र - 40 - उपग्रहः(satellite) - परिभ्रमति (rotate) अत्र कति उपग्रहः परिभ्रमन्ति ? अत्र चत्वारिंशत् उपग्रहः परिभ्रमन्ति |
 - 1000 - बीजम् (seed) - पल्लवति (sprout) कति बीजानि पल्लवन्ति ? सहस्रं बीजानि पल्लवन्ति |
 - 15 - वानरः (monkey) - उत्प्लवनं करोति (jump) कति वानराः उत्प्लवनं कुर्वन्ति ? पञ्चदश वानराः उत्प्लवनं कुर्वन्ति |
 - 3 - सर्पः(snake) - सर्पति (glide) कति सर्पाः सर्पन्ति ? सर्पत्रयं सर्पति |
 - 5 - आरक्षकः (police) - अनुधावति (run behind) कति आरक्षकाः अनुधावन्ति ? पञ्च आरक्षकाः अनुधावन्ति |